

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Факультет/інститут _____ геолого-географічний _____
Кафедра _____ економічної та соціальної географії і туризму _____

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК 3 Міжнародне право (приватне, договірне, консюмерське)

Рівень вищої освіти _____ (назва навчальної дисципліни)
перший (бакалаврський)
Спеціальність _____ 242 Туризм _____
(код і назва спеціальності (тей))

Розробник: Гринь Оксана Дмитрівна, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін та міжнародного права

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економічної та
соціальної географії і туризму

Протокол № 8 від "22" березня 2018 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Топчієв О.Г.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною
комісією (НМК) геолого-географічного факультету:

Протокол № 3 від "29" березня 2018 року

Голова НМК

(підпис)

Біланчин Я.М.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни “ **Міжнародне право (приватне, договірне, консьюмерське)**” складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальностей

242 Туризм

(код і назва спеціальності)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливий вид соціально-правових відносин - міжнародні відносини, що мають міждержавний характер (міжнародні економічні, культурні, політичні, соціальні відносини тощо)

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу.

У системі географічних наук пов'язана із наступними навчальними дисциплінами: «Основи права», «Рекреаційні комплекси світу», «Туристичне краєзнавство Одещини», "Управління регіональним розвитком туризму". Є обов'язковою навчальною дисципліною в системах екологічних і природоохоронних дисциплін, сфери послуг.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальна частина міжнародного приватного права
2. Особлива частина міжнародного приватного права

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування у студентів поглибленого розуміння основних понять і категорій міжнародного публічного, приватного, договірного та консьюмерського права, закономірностей розвитку міжнародних відносин, оволодіння сучасними необхідними юридичними інструментами здійснення зовнішньоекономічної діяльності, набуття студентами навичок роботи з нормативним матеріалом, уміння вирішувати конкретні правові ситуації, які виникають у сфері договірних відносин, на базі національного та міжнародного законодавства.

Завдання курсу – засвоєння студентами основних правових вимог щодо правового регулювання туристичної діяльності, зокрема міжнародно-правових актів, набуття спеціальних знань з окремих положень міжнародного публічного та приватного права. Програма також передбачає більш поглиблене вивчення питань, пов'язаних з правом мирного врегулювання міжнародних спорів, договорами міжнародних транспортних та пасажирських перевезень, міжнародно-правовою відповідальності, права власності, що дозволяє врахувати специфіку навчання студентів зі спеціальності «Туризм».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральних компетентностей: здатність ставити та успішно вирішувати на достатньому професійному рівні науково-дослідницькі та практичні завдання, узагальнювати практику туризму і рекреації, прогнозувати напрями їх розвитку, розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, переконливо, обґрунтовано та доступно доносити науковий (навчальний) матеріал до слухачів;

б) загальних компетентностей (ЗК): діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку (ЗК.1); здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності (ЗК.2); уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі (ЗК.3); вільне володіння та здатність спілкуватися діловою англійською та іншою (шими) іноземною (ними) мовою (мовами) в професійній діяльності (ЗК.4);

уміння спілкуватися з експертами інших сфер діяльності по актуальних проблемах розвитку туризму і рекреації (ЗК.5); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК.11); дослідницькі навички і вміння (ЗК.11); уміння приймати обґрунтовані рішення та розв'язувати проблеми (ЗК.12);

в) фахові компетентності спеціальності (ФК): здатність визначати основні наукові поняття та категорії методології туризму та рекреації (туризмології) і застосовувати їх у професійній діяльності (ФК.1); здатність використовувати методи наукових досліджень у сфері туризму та рекреації (ФК.2); розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики та механізмів регулювання туристичної діяльності (ФК.4); здатність використовувати теорію і методи інноваційно-інформаційного розвитку на різних рівнях управління (ФК.5); здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві (ФК.6); здатність розробляти та сприяти упровадженню регіональних програм розвитку сталого туризму (ФК.7); здатність упроваджувати в практику міжнародний досвід рекреаційно-туристичної діяльності (ФК.8); розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків і положень соціальноповідального бізнесу в туризмі та рекреації (ФК.9); здатність управляти ризиками в туризмі (ФК.10); здатність до управління інформацією (ФК.11); здатність до підприємницької діяльності на національному та міжнародному туристичному ринку (ФК.12); здатність до визначення стратегічних завдань у розвитку туристичного бізнесу (ФК.13); здатність до соціальної та академічної мобільності в сфері туристичної діяльності (ФК.14); здатність застосовувати у професійній діяльності фахову термінологію (українські та міжнародні терміни і поняття), здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності (ФК.17); здатність застосовувати у професійній діяльності фахову термінологію (українські та міжнародні терміни і поняття), методи отримання нового знання (ФК.18); уміння аргументувати та відстоювати свою позицію в процесі професійної діяльності (ФК.19).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття предмету, методів та системи міжнародного приватного права;
- систему джерел міжнародного публічного та приватного права;
- поняття та специфічні особливості права міжнародних договорів;
- поняття та види міжнародних відносин, суб'єктів міжнародних відносин;
- основні засоби вирішення колізійних питань права власності; основні засоби вирішення колізійних питань в договірних відносинах;
- правові основи міжнародного та вітчизняного законодавства;
- правове регулювання національної та регіональної туристичної політики, механізми регулювання туристичної діяльності;
- основні вимоги щодо організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях;
- правове регулювання ризиками в туризмі;
- правові основи міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності;
- правові закономірності, принципи та механізми функціонування туристичного ринку.

вміти

- працювати з міжнародними нормативними актами та національним колізійним законодавством України;
- застосувати набуті знання у вирішенні практичних питань;

- застосовувати у професійній діяльності правову термінологію (українські та міжнародні терміни і поняття)
- здійснювати правове управління підприємством індустрії туризму та рекреації;
- знаходити недоліки та порушення міжнародного законодавства та законодавства України в галузі врегулювання колізійних питань в сфері туризму;
- аналізувати шляхи подолання колізійних питань, що виникають в відносинах, врегульованих міжнародним приватним правом;
- аналізувати існуючу судову практику в галузі розв'язання спорів між учасниками міжнародних приватноправових відносин;
- використовувати наукові праці вчених в галузі міжнародного приватного права з метою поглиблення набутих знань.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Поняття міжнародного права.

Виникнення та головні етапи розвитку міжнародного права. Підходи до визначення поняття міжнародного права. Співвідношення між публічним та приватним міжнародним правом. Взаємозв'язки міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права. Конституція і законодавство України щодо взаємозв'язку внутрішньодержавного та міжнародного права. Особливості міжнародно-правових відносин.

Тема 2. Джерела, принципи і норми міжнародного права

Визначення терміну «джерело права». Міжнародний правовий звичай, правова доктрина, акти міжнародних організацій та рішення міжнародних судових і арбітражних органів, як джерела міжнародного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного права. Право міжнародних договорів. Принципи міжнародного права. Специфічні особливості міжнародних правових норм та їхнє співвідношення з конституційними нормами держави. Колізійні та матеріально-правові норми у міжнародному праві.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного права. Держава як суб'єкт міжнародного права

Характеристика суб'єктів у міжнародному праві. Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві. Правові режими, що надаються іноземним громадянам для реалізації їхніх прав та обов'язків. Правоздатність та дієздатність іноземців. Правовий статус іноземців в Україні, їхні правоздатність та дієздатність. Цивільно-правова відповідальність іноземців в Україні.

Україна як суб'єкт міжнародного права. Юрисдикційний імунітет України. Дипломатичне право. Консульське право.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 4. Право власності у міжнародному приватному праві

Загальні питання права власності у відносинах з «іноземним елементом» за законодавством України. Колізійні питання права власності у міжнародному приватному праві. Колізійні питання права власності за законодавством України.

Тема 5. Договір у міжнародному приватному праві

Загальні положення договірного права у міжнародному обігу.

Поняття і особливості зовнішньоекономічного договору (контракт). Використання інших термінів; зовнішньоторговельний (зовнішньоекономічний) правочин, міжнародний

комерційний договір (контракт). Поняття зобов'язального статуту правочину. Сфера дії права, що застосовується до договору.

Колізійні питання договірних зобов'язань. Закон, що застосовується до форми договору. Застосування права з питань змісту контракту. Вибір права за погодженням сторін договору. Право, що застосовується до договору за відсутності погодження сторін про вибір права. Випадки застосування імперативних колізійних прив'язок.

Вимоги чинного законодавства України стосовно форми, змісту і порядку укладення зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Типові (модельні) договори «Інкотермс» (2010).

Тема 6. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів

Уніфікація матеріально-правових норм у сфері міжнародної купівлі-продажу товарів. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів. Сфера застосування та загальні положення. Поняття договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Критерії відмежування від інших договорів. Укладання договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Визначення моменту, з настанням якого договір вважається укладеним. Зобов'язання продавця. Засоби правового захисту у випадку порушення договору продавцем. Зобов'язання покупця. Засоби правового захисту у випадку порушення договору покупцем. Правила переходу ризику у зв'язку з втратою чи пошкодженням товару. Вирішення питання про перехід права власності відповідно до норм застосовного права. Наслідки розірвання договору. Поняття та склад збитків у зв'язку з порушенням та розірванням договору, вимоги щодо їх відшкодування. Підстави звільнення від відповідальності та порядок їх застосування. Позовна давність у міжнародній купівлі-продажу товарів. Строк позовної давності та початок його перебігу. Загальне обмеження строку позовної давності і можливість його зміни. Наслідки спливу строку позовної давності.

Тема 7. Міжнародні перевезення вантажів і пасажирів

Поняття та види міжнародних перевезень і правові підстави їх здійснення. Загальна характеристика джерел права, що регулюють міжнародні перевезення. Уніфікація правил міжнародних перевезень та основні транспортні конвенції. Внутрішнє законодавство України. Цивільний кодекс, транспортні кодекси (статути). Міжнародні залізничні перевезення. Приєднання України до Конвенції про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ). Закон України від 05.06.2003 р. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу, пасажирів і багажу. Міжнародні автомобільні перевезення. Відповідальність сторін за договором. Обмеження відповідальності перевізника. Міжнародні повітряні перевезення. Відповідальність перевізника за збереження вантажу, життя і здоров'я пасажирів. Межі відповідальності. Міжнародні морські перевезення. Колізії законів у галузі торговельного мореплавства. Застосування права до відносин за договорами морського перевезення вантажів, фрахтування судна на термін, фрахтування судна без екіпажу, лізингу, буксирування, морського страхування, а також за договорами морського перевезення пасажирів і морського круїзу. Визначення правовідносин між перевізником і одержувачем вантажу. Відповідальність перевізника за втрату, нестачу і пошкодження вантажу. Підстави звільнення від відповідальності. Навігаційна помилка, обмеження відповідальності перевізника при незазначеній вартості вантажу. Розрахункова одиниця. Відповідальність перевізника за шкоду, заподіяну внаслідок смерті пасажирів або ушкодження його здоров'я. Межі відповідальності перевізника. Претензії та позови з міжнародних перевезень, вантажів і пасажирів. Особливості обчислення строків претензійної та позовної давності.

Тема 8. Зобов'язання внаслідок завдання шкоди у міжнародному приватному праві

Деліктні зобов'язання з іноземним елементом. Колізії законів, що регулюють зобов'язання внаслідок завдання шкоди. Колізійні питання деліктних зобов'язань в українському законодавстві. Закон, що застосовується до зобов'язань внаслідок завдання шкоди. Питання про можливість вибору сторонами зобов'язання застосовуваного права. Міжнародні договори стосовно деліктної відповідальності. Питання деліктних зобов'язань у договорах про правову допомогу. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Обмеження відповідальності в окремих деліктних правовідносинах з іноземним елементом (за ядерну шкоду, за шкоду від забруднення нафтою, у сфері космічної діяльності тощо).

Тема 9. Трудові відносини у міжнародному приватному праві

Міжнародне приватнотрудове право як підгалузь міжнародного приватного права.

Трудові відносини з іноземним елементом та джерела їх правового регулювання. Міжнародні правові документи про правовий статус і захист трудящих-мігрантів. Колізійні питання трудових відносин. Право, що застосовується до трудового договору. Трудова діяльність іноземців і осіб без громадянства в Україні та порядок її здійснення. Праця громадян України за кордоном. Регулювання посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном. Відшкодування шкоди працівникові за міжнародними договорами України з питань трудової діяльності та соціального забезпечення працівників.

Тема 10. Цивільний процес у міжнародному приватному праві

Поняття, зміст і місце цивільного процесу в системі міжнародного приватного права. Джерела міжнародного цивільного процесу. Міжнародна підсудність: поняття, види та способи визначення. Пророгаційні угоди. Право на судовий захист і цивільні процесуальні права та обов'язки іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних підприємств і організацій в Україні. Процесуальне положення іноземної держави. Встановлення змісту іноземного права. Виконання судових доручень. Здійснення нотаріальних дій. Легалізація іноземних офіційних документів, способи її здійснення. Визнання і виконання в Україні рішень іноземних судів.

16. Рекомендована література

Основна

1. Антонович А.А. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /А.А. Антонович – К.: Вид. дім «КМ Академія»; Алерта, 2015. – 308с.
2. Міжнародне право. Основи теорії :Підручник. / [Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожний О.В.] ; під ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2016. – 608с.
3. Дахно І.І. Міжнародне приватне право: Навч. піб.. – 2-гн вид., стереотип. / І.І. Дахно– К.: МАУП, 2015. – 312. Бібліогр.: с.307.
4. Тимченко Л.Д. Міжнародне право: Підручник. /Л.Д. Тимченко– Харків: Консум; Ун-т внутр. справ, 2014. – 528с.
5. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: Навч. посіб. – 2-ге вид., доповн. / Г.С.Фединяк , Л.С. Фединяк– К., Юрінком Інтер, 2014. – 416с.

Допоміжна

1. Конституція України: Закон України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – ст. 141.
2. Господарський кодекс України: Закон України 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. - № 11. – ст. 462.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 11. – ст. 461

4. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. - ст.112.
5. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 грудня 1971 р. // Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971 - 1971 р.
6. Кримінальний кодекс України // Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III
7. Декларація про державний суверенітет України // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
8. Закон України "Про міжнародні договори України"// ВВР України. — 1994. — № 10. — Ст. 45.
9. Закон України "Про правонаступництво України" // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.
10. Закон України "Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" // Голос України. — 1998. — № 20. — 20 січ.
11. Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" //Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №2 – Ст.161.
12. Закон України "Про громадянство" від 13.11.99 //Офіційний вісник України. – 2001. - №9-Ст.342.
13. Закон України "Про біженців" від 21.06.2001 //Офіційний вісник України. - 2001.- N29. - Ст. 1292; Відомості Верховної Ради України. - 2001. - N47. -Ст. 250.
14. Закон України "Про імміграцію" від 06.07.2001 //Відомості Верховної Ради України.-2001. - N41. - Ст. 197.
15. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.05.91 //Бюлетень законодавства і юридичної практики України. -2001. -№7 - С.6.
16. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96 //Відомості Верховної Ради України. –1996. - №19 - Ст.80.
17. Закон України "Про концесії" від 16.07.99 //Офіційний вісник України. – 1999. - №-30. – Ст.1807.
18. Постанова Верховної Ради України "Про основні напрями зовнішньої політики України" // ВВР України. — 1993. — № 37. — Ст. 379.
19. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995.
20. Міжнародний пакт про соціальні, економічні та культурні права. — К.: Право, 1995.
21. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права і Факультативний протокол № 1 до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. — К.: Право, 1995.
22. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. — К.: Право, 1999.
23. Конвенция о дипломатических отношениях 1969 г. // Юрид. ежегодник ООН 1972 г. — Нью-Йорк, 1978. — С. 314-325.
24. Конвенция о консульских отношениях 1969 г. // Юрид. Ежегодник ООН 1972 г. — Нью-Йорк, 1978. — С. 326-341.
25. Конвенція про правонаступництво // Україна в міжнародно-правових відносинах. — К.: Юрінком, 1996. — С. 58-90.
26. Регламент Європейського Суду з прав людини // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. — 1999. —№1. —С. 123-217.
27. Резолюція ООН 1503 (от 1959 г.) // Матер. Генеральной Ассамблеи ООН в документах и резолюциях (1948-1955 гг.). — Нью-Йорк, 1959. — С. 248-261.
28. Статут Міжнародного Суду ООН (витяг). — К., 1995.
29. Статут Ради Європи. — К., 1998.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
3. Портал Лига Закон : Законы Украины, последние новости Украины. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.

4. Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу:<http://www.legality.kiev.ua/>.

4. Методичні наглядні матеріали

1. Підручники та навчально-методичні посібники.
2. Закони

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік.

6. Методи діагностики успішності навчання

Поточний контроль знань студентів під час лекційних і практично-семінарських занять, виконання тестових завдань і контрольних (модульних) робіт; залік.

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни розробляється вищим навчальним закладом. Програма навчальної дисципліни визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь.
2. Програма навчальної дисципліни розробляється на основі освітньо-професійної/освітньо-наукової програми.
3. Форма призначена для складання робочої програми навчальної дисципліни.
4. Вищими навчальними закладами можуть вноситися зміни до форми та змістового наповнення «Програми навчальної дисципліни» залежно від специфіки та профілю вищого навчального закладу.
5. Формат бланка – А4 (210×297 мм).